

БОШ МАВЗУ

ОИПАВИЙ АЖРИМПАР: САБАБ ВА ОҚИБАТ

5-бетда

ҚўППАР УЧУН ҚўППАНМА

7-бетда

ҚўШНИНИНГ ҲАҚИ

8-бетда

Оила ва

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият барқарор ва фаровон бўлади.

Ислом КАРИМОВ

16 (1271)-сон 20 апрель 2016 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

СУЗИШ — ФАҚАТ СПОРТ ЭМАС

САПОМАТЛИК ГАРОВИ ҲАНДИР

4-бетда

МУАММОЛАР ЕЧИМИНИ ТОПМОҚДА

2016 йил 11 февраль куни бўлиб ўтган Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг навбатдаги йиғилишида давлатимиз раҳбари қизларни жисмоний тарбия ва спортга янада кенг жалб этиш, хусусан, мамлакатимиздаги мавжуд сузиш ҳавзаларида улар учун қулай шароит яратиб масаласига алоҳида эътибор қаратиб, бу борада хотин-қизлар кўмиталари фаоллигини ошириш зарурлигини таъкидлади.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан тегишли вазирлик ва идоралар ҳамкорлигида шу йилнинг март ойида ташкил этилган видеоконференцияда Президентимиз томонидан белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлаш, мавжуд муаммоларни бартараф этиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Маълумотларга кўра, бугун мамлакатимизда 290 сузиш ҳавзаси мавжуд бўлса-да аҳоли, хусусан, ёшлар ва хотин-қизлар эҳтиёжини таъминлаш учун етарли эмас. Ўзбекистон Республи-

каси Бош вазири ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Э.Боситхонова видеоконференцияда таъкидлаганидек, ёшларнинг сув спорти билан мунтазам шуғулланиши учун мамлакатимизнинг 95 туманида бассейнлар қуриш талаб этилади.

Айни пайтда республика бўйича 100 та сузиш ҳавзасида таъмирлаш ишлари амалга оширилмоқда. Уларнинг 59 таси очик, 41 таси ёпиқ бассейнлардир.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитасининг шу йил 11 апрель куни бўлиб ўтган VIII Бошқарув йиғилишида ҳам Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг навбатдаги йиғилишида белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилди.

— Барча вилоятлардаги мавжуд сузиш ҳавзаларининг аҳволини ўрганиб чиқишимиз, аёллар ва қизларни, айниқса, қишлоқ жойларида яшаётган ёшларимизни сув спорти билан мунтазам шуғулланишини таъминлашимиз керак, — деди

Э.Боситхонова. — Вир нарсани тўғри тушуниш лозим: биз аёллар ва қизлар учун алоҳида сузиш ҳавзалари талаб қилаётганимиз йўқ. Уларга қулай шароит яратишга ҳаракат қиляпмиз, ҳолос. Шунингдек, сув спорти билан шуғулланадиган қизларимиз, айниқса, аёлларимиз учун миллий қадриятларимизга мос замонавий сузиш либосларини ишлаб чиқариш ҳам долзарб масала ҳисобланади. Вузиз биз уларни сузиш спортига жалб қила олмаймиз. Яратиладиган сузиш кийимлари аввало, ота-оналарни қониқтириши керак.

Видеоконференцияда бассейнларга қўйиладиган талаблар, қабул қилинган санитария меъёрлари, эксплуатация қоидалари хусусида мутахассис ва мутасаддилар фикрлари, маълумотлари келтирилди, бу борадаги мавжуд нормаларни тақомиллаштириш зарурлиги таъкидланди. Мавзунинг мухбиримиз Гулрух Мўминова Самарқанд вилоятида амалга оширилаётган ишлар мисолида (4-бетда) давом эттиради.

Менинг фикримча...

ЎКИ МЕНГА ШУНДАЙ ТУЮЛЯПТИМИ?

Алижон САФАРОВ, “Ватанпарвар” газетаси бош муҳаррири.

— Ҳз вақтида айтилган, топиб айтилган сўзининг қадри ҳеч қачон арзон бўлмаган. Бугун негадир сўзнинг қиммати бироз пасайгандек. Ёки менга шундай туюляптими?

Аслида, айб сўзда эмас. Ҳзимизда. Тарозининг бир палласига замон шидатини, иккинчи палласига миллий манфаатларимизни қўйиб сўзимизни айта олсак — уни тинглашди.

“Оила ва жамият” — Ҳз даврида миллат дилидаги гапни топиб айтган газета.

Талабалик пайтимда “Оила ва жамият” газетасида ишлаганман. Ҳша пайтларда газета дўконларда талаш эди. Кўпчиликини қизиқтирадиган, шов-шувларга сабаб бўладиган мавзулар ёритиларди.

“Етти кун” рўкни остида қизиқ-қизик воқеаларни халқона тилда чоп этардик. Ҳеч эсимдан чиқмайди, 70 га кирган кампирни 70 ёшли “Йигит” олиб қочгани ҳақида Бухоридан хабар тайёрлаб берганман.

Бугун оила, фарзанд тарбияси, шарқона ахлоқ борасида “Оила ва жамият” дан бошқа нашрларда ҳам кўп ва хўп ёзиляпти. Аммо айрим материалларнинг юки энгиллиги таъби хира қилади. Бугунги долғали замонда халқ, юрт манфаатини ҳимоя қиламан, деганга бошқа мавзу йўқми, деб ўйлаб қолсан кипи.

Ахир глобаллашув муқаддас қадриятларимизга даҳл қилаётганини кўраймизку. Миллат ахборот деб маърифатдан, маънавиятдан, қадриятларимиздан айро тўшса (Ҳзи сақласин), биз журналистлар ҳам жавобгар бўламиз.

Ҳ жамиятимиз, халқимиз ҳаётига таъсир эта оладиган сўз гаўдарини глобал муаммолар қаъридан топини керак. “Оила ва жамият” газетаси яна Ҳз сўзини топади деб ишонаман.

ЮРТГА МУНОСИБ ФАРЗАНДЛАР

Бухорода Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллигига бағишлаб “Биз – буюк юрт фарзандларимиз!” шиори остида ёшлар фестивали ўтказилди.

“Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Ф.Муҳаммаджонова ва бошқалар Президентимиз раҳнамолигида жисмонан ва маънан соғлом, ҳеч қимдан кам бўлмаган авлодни тарбиялашга қаратилаётган алоҳида эътибор юксак самаралар бераётганини таъкидлади.

Ёшларни мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ислохотлар, демократик ўзгариш ва янгиланишлар билан кенг таништириш, уларда бу жараёнларга дахлдорлик ва шукроналик туйғусини мустаҳкамлаш, навқирон авлодни ватанпарварлик ва миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялашга кўмаклашиш мақсади кўзланган “Биз – буюк юрт фарзандларимиз!” фестивалининг нуфузи йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Фестиваль доирасида ўтказилган “Бу – менинг Ватаним!”, “Депутат ва ёшлар”, “Ҳоким ва ёшлар”, “Сиз севган қаҳрамонлар”, “Замонамиз қаҳрамонлари”, “Одам савдоси – давр муаммоси”, “Биз соғлом турмуш тарзи тарафдоримиз!”, “Биз терроризм ва диний экстремизмга қаршимиз!”, “Ҳеч ким меҳр ва эътибордан четда қолмасин!”, “Ватан тараққиётига менинг ҳиссам” каби тадбирларда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари, таниқли адиблар, олимлар, спортчилар, кино ва театр актёрлари, эстрада хонандалари, Зуфия номдаги Давлат мукофоти совриндорлари, ёшлар иштирок этди.

Пешку туманидаги Афсона тиббиёт коллежида “Бу – менинг Ватаним!” лойиҳаси доирасида ташкил этилган тадбирда Президентимиз раҳнамолигида ҳуқуқий демократик давлат ва қучли фуқаролик жамияти барпо этиш, ҳаётимизда

рўй бераётган ўзгариш ва янгиланишлар, ёшлар камолотига қаратилаётган алоҳида эътибор ҳақида сўз юритилди.

– Мустақиллик туфайли Ўзбекистонимиз жаҳонда юксак мавқега эга бўлди. Юртимиз тинч, халқимиз фаровон ҳаёт кечирмоқда, – дейди ушбу коллеж ўқувчиси Муниса Ҳасанова. – Ёшларнинг билим олиши ва ҳаётда муносиб ўрнини топиши учун барча шароит яратилган. Коллежимиз замонавий ўқув жиҳозлари билан таъминланган. Унинг буюк аждодимиз Абу Али ибн Сино музейи ёнида жойлашгани рамзий маъно касб этади. Музейга келган хорижлик сайёҳлар коллежимизнинг мухташам биносига ҳавас билан қарайди. Бу бизга фахр бағишлайди.

Шофиркон, Вобкент туманлари, Бухоро шаҳрида ўтказилган “Ҳоким ва ёшлар” лойиҳаларида ёшлар ўз имкониятларини рўёбга чиқариш ва ижтимоий-

иқтисодий ривожланишга қаратилган кўплаб тақлифларни ўртага ташлади.

Сенаторлар ва депутатлар иштирокида ўтган “Депутат ва ёшлар” мавзусидаги тадбирлар ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ислохотлар, ёшларга оид қонунлар ва уларнинг ижроси юзасидан очик мулоқотларга айланди.

Бухоро давлат тиббиёт институти қошидаги 2-Ғиждувон академик лицейида ташкил этилган “Оммавий маданият” ва ёшлар маънавияти” тадбирида турли зарарли ғоя ва иллатларнинг асл мақсади, уларга қарши курашишда миллий маънавияти- миз, қадриятларимизнинг ўрни ҳақида ёшлар ўз фикрларини билдирди.

“Одам савдоси – давр муаммоси”, “Терроризм ва экстремизм – ёшлар келажагига таҳдид” каби тадбирларда инсон, унинг шаъни, қадр-қиммати, осойишта турмуши ҳамда келажагига таҳдид солаётган бузғунчи ғоялар таъсирдан ёшларни асраш, турли иллатларга қарши курашиш зарурлиги ҳақида давра суҳбатлари ўтказилди.

Бухоро шаҳридаги ҳарбий қисмлардан бирини “Ўзбекистонга хизмат қиламан!” лойиҳаси доирасида ҳарбийлар учун маданий ва тарғибот тадбирлари ташкил этилди. “Камолот” кутубхонасининг махсус китоблар жамланмаси тақдим қилинди.

– Яқинда Ватанимиз тинчлиги ва халқимиз осойишталигини кўз қорачигидек асрашга тантанали равишда қасамёд қабул қилдик, – дейди оддий аскар Шерзод Усмонов. – Ҳарбий қисмда барча шароит яратилган. Бундай тадбирлар биз, муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ёшларда катта таассурот қолдирди.

Фестиваль вилоят марказидаги “Бухоро” спорт мажмуасида ўтказилган тала-концерт билан якунланди.

Тадбирда Бухоро вилояти ҳокими М.Эсонов сўзга чиқди.

Эркин ЁДГОРОВ,
Тоҳир ИСТАТОВ (сурат)

БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ ДОИМИЙ ЭЪТИВОРДА

Андижонда бола ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоялашга бағишланган семинар бўлиб ўтди.

Вилоят халқ таълими бошқармаси ташаббуси билан “Соғлом она ва бола йили” Давлат дастури ижроси доирасида ташкил этилган тадбирда вилоят прокуратураси, адлия, молия бошқармалари ходимлари, васийлик ва ҳомийлик органлари мутахассислари, Фуқаролик ишлари бўйича вилоят суди вакиллари, журналистлар иштирок этди. Президентимиз раҳнамолигида ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол вояга етиши йўлида барча шароит ва имкониятлар яратилмоқда. Айниқса, ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, бу борада олиб борилаётган ишлар самардорлигини янада оширишга доимий эътибор қаратилмоқда.

– Мамлакатимизда бола ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилишнинг мустақкам ҳуқуқий механизми яратилган, – дейди Андижон вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи ўринбосари Исмоил Мирзаев. – Ўзбекистон Республикасининг “Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида”ги қонуни бу йўналишдаги муҳим ҳужжатдир. Қонунда ижтимоий муҳофазага муҳтож, етим, ногирон болалар давлат ҳимоясида экани алоҳида белгиланган.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 26 майдаги “Васийлик ва ҳомийлик органига ота-овасининг қаровисиз қолган болалар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ҳақидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида”ги ҳамда 2010 йил 2 августдаги “Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни турар жойлар билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорлари ижросини таъминлаш, шунингдек, судлар томонидан фарзандликка олиш бўйича кўрилатган ишларда қонунчиликни қўллаш амалиёти, вояга етмаган болаларга тегишли мол-мулкни бошқариш, етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга нафақа пуллари ажратилиш тартиблари билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

“Меҳрибонлик уйларига вақтинча жойлаштирилган тарбияланувчиларни ўз оилаларига қайтариш”, “Ижтимоий етимликнинг олдини олишда васийлик ва ҳомийлик органларининг ўрни” сингари мавзуларда маърузалар тингланди.

Фахриддин УБАЙДУЛЛАЕВ

Самарқандда “Оила – маҳалла – таълим муассасаси” ҳамкорлиги механизмининг татбиқ этишга бағишланган ҳудудий семинар ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, “Маҳалла” хайрия жамоат фонди, “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати, Самарқанд вилояти ҳокимлиги ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда Президентимиз раҳнамолигида таълим тизимида амалга оширилаётган изчил ислохотлар ёш авлод таълим-тарбиясида юксак самаралар бераётгани таъкидланди. Бу борадаги ишлар самардорлигини оширишда “Оила – маҳалла – таълим муассасаси” ҳамкорлиги механизми асосида кўрилатган чора-тадбирлар муҳим аҳамият касб этмоқда.

ФАРЗАНД ТАРБИЯСИ ЙЎЛИДА ҲАМКОРЛИК

– Ёшларнинг жисмонан ва маънан баркамол улғайиши таълим муассасаси билан бирга, оила ва маҳаллага ҳам кўп жиҳатдан боғлиқ, – дейди Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги “Оила – маҳалла – таълим муассасаси” ҳамкорлиги жамоат кенгаши котиби Ж.Камолов. – Шу боис ҳар бир ўқувчининг таълим-тарбияси мақсур уч бўғиннинг доимий эътиборида бўлиши зарур. Бунинг учун эса ота-она, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органи ва мактаб ўртасида доимий ҳамкорлик бўлиши муҳим аҳамиятга эга. Ушбу йўналишда Самарқанд вилоятида ҳам тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Бугунги семинар бу борадаги ишларни янада такомиллаштириш ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган.

Ғолиб ҲАСАНОВ

АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИ МУҲОФАЗАДА

Бухоро шаҳридаги 4-оилавий поликлиникаси 28 минг аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатмоқда.

“Саломатлик – 3” лойиҳаси асосида замонавий тиббий жиҳоз ва ускуналар билан таъминланган бирламчи тиббиёт муассасасида диагностика, лаборатория, физиотерапия хоналари, кундузги даволаш бўлими мавжуд. Аҳоли, хусусан, туғиш ёшидаги аёллар ва болалар, кексалар саломатлиги доимий назоратда. Поликлиника шифокор ва ҳамширалари маҳаллаларнинг “Саломатлик сектори” вакиллари билан ҳафтанинг ҳар душанбасида ёши улғур инсонлар ҳолидан хабар олади.

Тоҳир ИСТАТОВ (сурат)

uz.uz сайтидан олинди.

САЙЛОВ ҚОНУНЧИЛИГИ

АМАЛДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Мавлуда Ходжаева жавоб беради.

Сайлов жараёнида 3 – 4 минг аҳоли истиқомат қиладиган маҳаллаларда ҳар 50 фуқарога битта вакил танлаш мушкулроқ. Сайлов жараёнини ихчамлаштириш йўллари борми?

Йўлдош Ҳасанбоев,
Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани

– Ўзбекистон Республикасининг янги тахрирдаги “Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида”ги Қонуннинг 12-моддасига кўра фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссияларни тузишга оид норма белгиланган. Комиссиялар Қорақалпоғистон Республикаси Жўрғи Кенгеси, тегишли халқ депутатлари вилоят, Тошкент шаҳар, туман ва шаҳар Кенгаши қарори билан тузилади. Комиссиялар таркибига қанда тарихасида, фуқаролар йиғинларининг, давлат органларининг, нодавлат ноижорат ташкилотларининг вакиллари киритилади. Қонуннинг 13-моддасида эса мазкур комиссияларнинг ваколатлари баён этилган. Жумладан, ҳовлилар, уйлар, кўчалардан ҳамда шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллардаги маҳаллалардан фуқароларнинг вакиллик нормасини белгилаш ҳам комиссия ваколатига киритилган. Маълумки, маҳаллалардаги аҳоли сони 2500 дан 10000-12000 гача. Ўз-ўзидан аёнки, сайловда иштирок этиш ҳуқуқига эга ёшдагилар сони ҳам бир хил эмас. Лекин сайловчиларнинг сайловда 100 фоиз иштирок этишини таъминлашнинг имконияти йўқ. Чунки улар сон жиҳатидан жуда кўп. Шу нуқтаи назардан сайловчиларнинг сонидан келиб чиққан ҳолда, шунингдек, сайлов ўтказиладиган бинонинг (залнинг сизимини) катта кичиклигини ҳисобга олиб (имкон даражасида маҳалла ҳудудида жойлашган каттароқ зални танлаш керак), қулай йўлга яқин биноларда ўтказиш мақсадга мувофиқ. Қолаверса, ҳар бир маҳаллада Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказиш учун фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) қарори билан ишчи гуруҳ тузилади. Мазкур ишчи гуруҳи томонидан ҳам сайловни ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссияга вакиллар миқдори бўйича тегишли таклиф билан чиқиш мумкин (Қонуннинг 15-моддасида Ишчи гуруҳининг ваколатларига: “Ишчи гуруҳ қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин”, деб кўрсатиб қўйилган). Бу таклиф кўмаклашувчи комиссия томонидан ўрганилади ва бир хулосага келиш мумкин. Вакиллар ҳовлилар, уйлар, кўчалар ҳамда шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллардаги маҳаллалар аҳолиси умумий йиғилишида сайланади ва улар номидан сайловда иштирок этади.

Маълумки, Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови ҳар 2,5 йилда бир мартаба бўлади. Айтинг-чи, бу муддатни узайтириш мумкинми?

Тўлаган Арифхўжаев,
Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани

– Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 105-моддасида: “Шаҳарча, қишлоқ ва овулларда, шунингдек улар таркибидаги маҳаллаларда ҳамда шаҳарлардаги маҳаллаларда фуқароларнинг йиғинлари

ўзини-ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатга раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлайди. Ўзини-ўзи бошқариш органларини сайлаш тартиби, фаолиятини ташкил этиш ҳамда

Маҳалла фуқаролар йиғини фаолиятига оид қатор қонун ҳужжатлари қабул қилинган, шулар хусусида батафсил маълумот берсангиз. Жумладан, “Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида”ги янги тахрирдаги (2013 йил 22 апрель) Қонунга қандай муҳим ўзгартиш ва қўшимчалар киритилган?

Севара Содиқова,
Тошкент вилояти, Паркент тумани

– Тарихга назар соладиган бўлсак, бу борадаги қонунчиликнинг ривожлантириш босқичларини куйидагиларда кўраемиз:

1. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 105-моддасида биринчи бор унинг ҳуқуқий мақоми куйидагича баён этилди: “Шаҳарча, қишлоқ ва овулларда, шунингдек улар таркибидаги маҳаллаларда ҳамда шаҳарлардаги маҳаллаларда фуқароларнинг йиғинлари ўзини ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатга раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлайди. Ўзини ўзи бошқариш органларини сайлаш тартиби, фаолиятини ташкил этиш ҳамда ваколат доираси қонун билан белгиланади.” Ушбу конституциявий қонунда янги тахрирдаги қонунда янада мукамалроқ тарзда ифода этилди. Бу билан маҳалла институтининг ҳуқуқий мақоми янада мустаҳкамланди.

2. 1993 йилда “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинди. Ушбу Қонунда йиғин ва раис (оқсоқол) ваколатлари берилган, лекин, кенгаш ваколатлари берилмаган эди. Сайловга оид нормалар ҳам шу қонунда мавжуд эди.

3. 1999 йилда “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг кейинги тахрири қабул қилинди. Мазкур ҳуқуқий ҳужжатда Кенгашга алоҳиди ваколатлар берилди.

4. 2004 йилда “Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида”ги алоҳиди Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилинди.

5. 2013 йилда “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги

ҳамда “Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларининг янги тахрири қабул қилинди.

6. Шунингдек, 500 дан зиёд турли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда, жумладан, 100 дан зиёд қонунларда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятига тааллуқли нормалар борлигини кўришимиз мумкин.

“Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида”ги янги тахрирдаги (2013 йил 22 апрель) Қонунда ҳам муҳим ўзгартиш ва қўшимчалар ўз аксини топти.

Хусусан, фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ва ўтказиш масалаларида ҳокимиятнинг вакиллик органлари, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг иштирокига оид қонунлар назарда тутилган. Чунки, мамлакатимизда тўпланган тажрибадан келиб чиқиб, сайловни ўтказиш муддатларини белгилашга масъул орган сифатида Олий Мажлис Сенатининг Кенгаши белгиланган. Сайловни ташкил этиш ҳамда ўтказиш бўйича ишчи гуруҳи таркибига, тегишли туман (шаҳар) халқ депутатлари Кенгашларининг депутатлари киритилиши мумкинлиги ўз ифодасини топган.

Фуқаролар йиғини раиси лавозимига сайланадиган номзодларга қўйиладиган талаблар янада кучайтирилган. Жумладан, йиғин раиси энг муносиб, катта ҳаётий тажрибига эга аҳолининг ҳурмат ва ишончига сазовор бўлган фуқароларнинг сайланишини таъминлаш мақсадига, номзодларга қўйиладиган қўшимча талаблар белгиланган. Чунки, номзодларнинг фуқаролигига қўйиладиган талаблар, маҳалла ҳудудида сайловга қадар камида 5 йил доимий равишда истиқомат қилиши, давлат органлари ёки нодавлат ноижорат ташкилотларидаги ёхуд хўжалик ва тadbirkorлик фаолияти соҳасидаги муайян иш тажрибасига, юсак маънавий-ахлоқий фазилатларга эга бўлиши зарур.

Бундан ташқари, ишчи гуруҳлар томонидан сайловни ташкил этиш ва ўтказиш муддатлари, шунингдек, сайловдан кейин фуқаролар йиғини органларини шакллантириш муддатлари аниқлаштирилган.

“САЛОМАТЛИК ПОЕЗДИ” АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

“Соғлом авлод учун” халқаро хайрия фонди томонидан ташкил этилган навбатдаги “Саломатлик поезди” Қорақалпоғистон Республикасига йўл олди.

Шу муносабат билан “Тошкент” вокзалида бўлиб ўтган тадбирда Президентимиз раҳнамолигида халқимизга тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиш сифати ва самарадорлигини оширишга қаратилган доимий эътибор юсак самаралар бераётгани таъкидланди. “Соғлом она ва бола йили” Давлат дастурида бу борадаги ишлар кўламини янада кенгайтиришга доир муҳим вазифаларни белгиланган.

“Соғлом авлод учун” халқаро хайрия фонди ва “Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жами-

яти ҳамкорлигида ташкил этилаётган “Саломатлик поезди” экологик жиҳатдан ноқулай шароитда истиқомат қилувчи аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлашда муҳим омил бўлмоқда.

Навбатдаги “Саломатлик поезди”нинг малакали

мутахассислари Нукус, Қўнғирот, Қорақалпоғистон, Жаслик станцияларига яқин ҳудудларда истиқомат қилаётган аҳолига, шунингдек, фондининг ҳудудий филиали кўчма тиббий-ижтимоий ёрдам бригадаси марказий шифохоналар, вилот болалар ва туғруқ комплекслари ҳамда махсус мактаб-интернатларига тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатади.

Тадбирни ташкил этишга “Дори-дармон” акциядорлик компанияси, “Китоб олами”, “Baxtteks-farm” масъулияти чекланган жамиятлари, “Nobel farm sanoat” ва “Reka med farm” қўшма корхоналари ва халқаро ташкилотлар яқиндан кўмаклашди. Тадбир давомида ижтимоий кўмакка муҳтож аҳоли ва ногиронларга, тиббий-ижтимоий муассасаларга дори-дармон, гигиена воситалари етказиб берилди.

Ўзал САТТОВА

uz.uz сайтидан олинди.

Болалар спорти

Илгари фақат ёз ойларидагина сузиш билан шуғулланиш имкони бор эди. Бугун эса ушбу спорт тури билан мунтазам шуғулланаётган ҳамда бу борада муваффақиятларга эришаётган ёшлар сони йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Самарқандда ҳам сузиш спорти билан шуғулланаётган қизлар анча танилиб улгурди. Кўплаб ютуқларни қўлга киритган Гўзал Собирова, Севара Латипова, Баҳора Козимова, Анастасия Степанова сингари спортчи қизлар — Самарқанд фахри. Юқори марраларни кўзлаган Мунира Пўлатова триатлон бўйича республика мусобақаларида фахрли ўринларни эгаллаган. Мазкур спорт тури бўйича қатор мусобақаларда юқори натижаларга эришгани учун Комила Суярова юксак эътироф — Зулфия номидаги Давлат мукофотиغا сазовор бўлган.

Бу қизларнинг барчаси Самарқанд шаҳридаги сузиш мажмуаларида шуғулланишини кўпчилик яхши била-

31 нафари қизлардир. Шунингдек, соғломлаштириш гуруҳлари ҳам мавжуд бўлиб, уларда ўн икки нафар хотин-қиз сузиш ёрдамида саломатлигини тикламоқда. Мураббийларимиз Самарқанд шаҳридаги «Дельфин» мажмуасида малака оширди. Бу каби тажриба алмашишни изчил давом эттириш ниятидамиз.

Мутахассисларнинг фикрича, сузиш бошқа спорт турларидан фарқли ўлароқ, бутун танага ижобий таъсир кўрсатиши билан ажралиб туради. Айниқса, таянч-ҳаракат тизими учун сузиш жуда фойдали.

Аммо сув таркиби бузилиши саломатликка зийан етказиши мумкин.

— Сув таркиби доимий равишда ўрганиб борилади, — дейди мажмуа лаборанти Барно Остонова. — Махсус асбобда сувни юмшатувчи, инфекциялардан тозаловчи воситалар қўйилади. Ҳавзага тушган болалар сони албатта ҳисобга олинади.

Сувиш ҳавзасида жилваланган кўм-

СУЗИШ — ФАҚАТ СПОРТ ЭМАС,

САЛОМАТЛИК ГАРОВИ ҲАМДИР

қизларни кузатаман. Баъзилари сувга талпиниб, бирдан сакраган бўлса, баъзи қизлар анча пайтгача қувишиб, сесканиб туришди.

МАЪЛУМОТ ЎРНИДА

Айни пайтда мамлакатимиздаги 100 та сузиш ҳавзасида таъмирлаш ишлари бажарилмоқда. Уларнинг 59 таси очик, 41 таси ёпиқ бассейнлардир.

— Сузиш билан шуғулланишга киришиб кетиш ҳар бир боланинг табиатига боғлиқ, — дейди мураббий Саодат Ваҳобова. — Эътибор берсангиз, болаларнинг баъзилари чўмилишда хархаша қилса, баъзилари сувга кирман, деб тихирлик қилади. Болалар билан шуғулланганда шу жиҳатларга эътибор қаратилади. Сувга тушишга чўчиб турган болаларни мажбурламаймиз, аксинча, далда беришга ҳаракат қиламиз. Махсус воситалар уларни ҳимоялашни, астойдил уринса сузишни уддалай олишини ўқтираемиз.

қураш, баскетбол билан шуғулланиб, мусобақаларда ғолиб бўлишган. Мен ҳам улардан қолишмайман», дейди у.

БУ ҚИЗИҚ!

Сузиш спорти билан шуғулланадиган кишилар орасида қон босими хасталигига чалинганлар бошқаларга нисбатан икки-уч баробар кам учрайди.

Бундай сув ҳавзалари фақат Пастдарғомда эмас, вилоятнинг бошқа туманларда ҳам қурилган. Айни пайтда вилоят миқёсида 13 сузиш ҳавзаси мавжуд бўлиб, уларнинг саккизтаси ёпиқ, бештаси очик бассейнлардир. Ушбу ҳавзаларда 1400 ўғил-қиз сузиш билан шуғулланмоқда, уларнинг 512 нафари қизлардан иборат.

Гулрўх МЎМИНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири

ди. Аммо туман марказларида ҳам бу борада шаҳардагидан қолишмайдиган шароитлар яратилмоқда.

БИЛАСИЗМИ?

Бугунги кунда мамлакатимизда 290 та сузиш ҳавзаси мавжуд. Уларнинг 175 таси очик, 115 таси ёпиқ бассейнлардир.

Самарқанд вилояти Пастдарғом туманидаги «Олимп» сузиш ҳавзасига йўл олганимда кўнглимда бироз хавотир бор эди. Қизларнинг спорт билан шуғулланишига ота-оналарнинг муносабати, малакали мураббийлар масаласи қандайлиги мени қизиқтирарди. Спорт мажмуасига кирганимда ҳаво анчагина салқин эди. Залдан эса сувнинг иссиқ ҳовури юзга урилди, болалар турли машқлар билан банд эди.

— Мажмуамиз 2015 йили ишга туширилди, — дейди Пастдарғом туманидаги 1-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби тасарруфидидаги «Олимп» сузиш спорт мактаби раҳбари Соҳиб Мамасолиев. — Барча шароитларга эга, 25 метрли бассейн, томошабинлар учун ўриндиқлар, ўғил болалар ва қизлар учун алоҳида ювиниш, кийиниш хоналари мавжуд. Айни кунда бу ерда уч нафар мураббий кўмағида 130 га яқин бола шуғулланаётган бўлса, уларнинг

кўк сувнинг мусаффолиги ҳамда зарарсиз бўлиши мутахассислар ўз ишига сидқидилдан ёндашишига боғлиқ. Қолаверса, ҳар бир шуғулланувчидан доимий равишда тиббий маълумотнома талаб этилади.

Сувга сакраш учун шайланаётган

Сув полоси, синхрон сузиш биринчи бор ташкил этилган бўлса-да, жамоа катта ютуқларни кўзлаган. Сувга ҳеч иккиланмай сакраган 12 ёшли Машҳура Мардонованинг фикрлари ҳам бунини исботлайди: «Оилада тўрт фарзандимиз. Ака-опаларим самбо,

НАҲОТКИ...

- Мутахассисларнинг фикрича, сузиш тана мушакларини мустаҳкамлаб, қад-қоматни ростлайди.
- Сузиш айниқса, аёлларда кўп учрайдиган целлюлит хасталигига қарши курашда жуда фойдали. Тўғри сузиш қон айланишини яхшилаб, мушакларни транглаштиради. Организмдаги иммун тизимини мустаҳкамлайди.
- Мазкур машғулот асаб тизимига ижобий таъсир кўрсатади: депрессияни енгишга ёрдам бериб, уйқуни меъёрлаштириди, кайфиятни кўтаради.
- Юрак-қон тизими, нафас олиш йўлларини яхшилаш орқали организмнинг тез қариши, тана вазни ортишининг олди олинади.

КИЧИК, АММО МУҲИМ ҚОИДАЛАР

- Ҳафтада 2 мартаба сузиш билан шуғуллансангиз, саломатлигингиз борасида муаммога дуч келмайсиз. Сувда сузиш муддати 40 дақиқадан ошмаслиги керак.
- Машғулот пайтида махсус бош кийим ва кўзойнак тақиш шарт. Булар кўзларингиз ҳамда сочингизни сувни зарарсизлантириш учун қўлланиладиган воситалар таъсиридан асрайди.
- Сувга тушишдан олдин душ қабул қилиш, юз-кўзлардаги бўёқлар обдон ювиб ташланиши лозим. Негаки, зарарсизлантисувчи восита (хлорка) косметик бўёқлар билан реакцияга киришиб, териға ножўя таъсир кўрсатиши мумкин.
- Сузиш ҳавзасидан чиққандан сўнг яна душ қабул қилиниши керак.
- Машғулот пайтида ва ундан сўнг жисмоний машқларни бажаришни ҳам унутмаслик лозим.
- Шунинг эътиборини ҳисобга олиш керакки, ҳазми қийин бўлган таом истеъмол қилган бўлсангиз, икки соат вақт ўтгачина сузиш ҳавзасига боришингиз мумкин.
- Сузиш машғулотларидан кейин иссиқ чой ичиш фойдадан холи эмас.

ОИЛАВИЙ АЖРИМЛАР: САБАБ ВА ОҚИБАТ

Мустақкам оила — юрт таянчи

Оила — жамият таянчи. Президентимиз «Юксак маънавият — енгилмас куч» асарида таъкидлаганидек, «Оила ҳаётнинг абадийлигини, авлодларнинг давомийлигини таъминлайдиган, муқаддас урф-одатларимизни сақлайдиган, шу билан бирга, келажак насллар қандай инсон бўлиб етишишига бевосита таъсир кўрсатадиган тарбия ўчоғи эканини тан олишимиз даркор». Азалдан халқимиз оилага муқаддас қадрият сифатида қараб келади. Ишимиздаги унум, топнатутганимизнинг баракаси ҳам оиламиз ва унинг тинчлиги билан боғлиқ. Шу боис бугун оила мустақкамлиги масаласига давлат миқёсида эътибор қаратилмоқда. Миллий қонуқчилигимизни шакллантириш жараёнида оиланинг ҳуқуқий асосларини яратишга алоҳида аҳамият берилди. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг XIV боби «Оила» деб номланди. Унда оиланинг ҳуқуқий мақоми аниқ белгилаб қўйилди. Оила муносабатларини тартибга солувчи нормалар мажмуи сифатида Оила кодекси қабул қилинди.

Оила ва ундаги муносабатларини мустақкамлашга алоҳида эътибор қаратилаётганига қарамай, юз бераётган оилавий ажримлар кишини бироз хавотирга солади. Жумладан 2015 йилнинг дастлабки икки ойида ажралишлар 10,3 фоиз бўлса, 2016 йилнинг шу даврида 15,6 фоизга кўпайганини кўриш мумкин.

Саодат Боймурзаева,
Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси мутахассиси:

— Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, оила қуриш фақат икки ёшнинг ўртасида бўладиган келишув эмас, балки бу жамият ҳаётига алоқадор масаладир. Айнан оилавий ажралишларнинг сабаби ўрганилганда ёш келин-куёвнинг оилавий ҳаётга тайёр эмаслиги, эрнинг рўзгорни моддий таъминлаш, фарзандларни тарбиялаш масъулиятини ҳис этмаслиги, хотиннинг эпизодлиги, иш билмаслиги, икки ёшнинг ҳаётига қатталарнинг аралашуви, телефондаги мулоқотлар сабаб бўлаётгани маълум бўлди. Аксарият ажралганлар 20-25 ёшда бўлиб, улар 1-1,5 йил турмуш қуришган холос. Тахлиллар шунини кўрсатдики, ажралиш ҳолатларининг 18 фоизи оиладаги келишмовчиликлар, 22 фоизи ўзaro муҳаббатнинг йўқлиги, феъл-атворнинг тўғри келмаслиги, қолганлари фарзандсизлик, эр ёки хотиннинг касаллиги, эркакларнинг ичкиликбозлик ва гийёхандликка берилиб кетиши оқибатида келиб чиққан. Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси

билан маҳаллаларда ташкил этилган «Оилага кириш», «Саломатлик», «Жиноятчилик профилактикаси», «Таълим ва тарбия», «Бандлик» жамоатчилик секторлари фаолияти натижасида 2015 йилнинг тўрт ойи мобайнида 2 миллионга яқин оилалар ўрганилди ва 20 мингдан ортиқ оилаларда турли низоларнинг олди олинди. Ҳамкорликдаги ишлар натижасида 50 мингдан ортиқ аёллар иш билан банд этилиб, кредит маблағлари эвазига даромад манбалари яратилди. Бу ишлар албатта оилавий ажримлар ва уларга йўл қўймаслик учун қилинаётган саъйи-ҳаракатларнинг натижаси бўлса-да, муаммонинг ечимини топишда ҳар бир киши ўз масъуллигини унутмаслиги керак, деб ўйлайман.

БИЛАСИЗМИ?
Мажлақатимиз аҳолисининг 98 фоизи оилаларда истиқомат қилади. Республикада 7 миллион 560 мингдан зиёд оила мавжуд. Ҳар йили 250-300 минг янги оила барпо бўлмоқда.

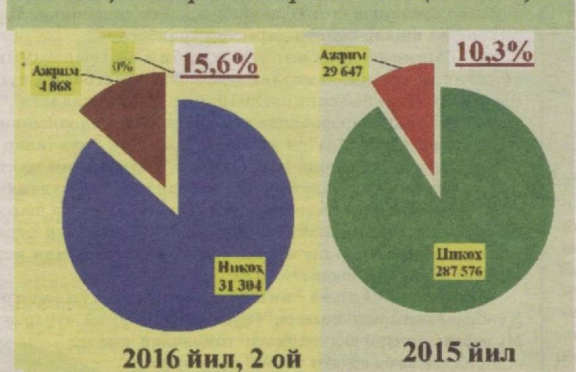
Баҳром Худоёров, Яшнубод тумани, «Янги давр» маҳалласи оқсоқоли, яраштурув комиссиясининг раиси:

— Ажрим дегани бу фақат эр-хотин жабрланадиган ҳолат эмас, бундан фарзандлар, қариндош-уруғ ҳам моддий, ҳам маънавий зарар кўради. Ваъзи ота-оналарнинг орзу-ҳавас, дея қизини эртароқ тағли-туғли жойга узатишга шошаётгани, ўғлини барвақт уйлантираётгани бу муаммонинг чуқурлашишига сабаб бўлмоқда. Аслида, эрта турмуш қурган ёш келин-куёвда оила, фарзанд тарбияси, рўзгор масъулиятини ҳис этиш, деган тушунча шаклланмаган. Ҳали коллежнинг 1-2-босқичида ўқиётган (16-17 ёшли) қизларни узатиш шовма-шопарлик ва албатта нотўғри эканини ота-оналарга тушунтиришга ҳаракат қиламиз. Аммо бу кам натижа бераётир. Ахир ҳали ўзи бола бўлган қиз ёки йигит рўзгорнинг паст-баландини қайдан тушунсин? Кўпинча икки қуда ёш келин-куёвни

мурося қилиб яраштириш ўрнига мол-мулк, латта-путта айиришга тушиб, жанжаллашиб кетишади. Катталарнинг: «Мен сендан камми?», «Хоҳласам яшаттирмайман» қабалида иш тутишаётгани

ўртасида ажралишлар сони кўплигини кузатишимиз мумкин. Ёш келин-куёв никоҳдан ўтгач, орадан уч-тўрт ой ўтмасдан феъл-атворимиз тўғри келмади, деган важ-карсон билан ажралиш учун

Республикада 2016 йил 2 ой мобайнида никоҳ ва ажралишларнинг сони (мингта)

икки ёшнинг ажраб, ўртадаги норасида гўдакнинг тирик етим бўлиб қолишига сабаб бўлмоқда.

Зумрад Раҳимова, тиббиёт фанлари номзоди, доцент:

— Соғлом насл, зурриёни дунёга келтириш билан боғлиқ масала ҳақида гап кетганида масъулият икки қарра ошиши керак. Соғлом оилада соғлом бола вояга етади. Бу албатта оила мустақкамлигини ҳам таъминлайди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 25 августдаги «Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисида»ги Низомда бўлғуси келин-куёвлар психи (пизоферения, эпеления, олигофрения) наркологик, таносил касалликлари, сил ва ОИВ/ОИТС хасталиклари юзасидан тиббий кўрикдан ўтказилади. Бундан мақсад ириий ва наслий касалликларнинг олдини олишдан иборат. Тўйдан олдин тиббий кўрикдан ўтишнинг яхшилиги шундаки, агар келин ёки куёвда бирор-бир наслий касаллик аниқланса, оила қуриш-қурмаслик масаласига ойдинлик киритилади. Ўз вақтида даво муолажалари ўтказилади ва келин-куёв оилавий ҳаётни соғлом ҳолатда бошлайди.

Дилором Сулаймонова, Олмазор тумани, ФХДЁ бўлими мудири:

— Бир йилдан беш йилгача яшаган келин-куёвлар

ариза беришади. Биз иложи борича тушунтиришга ҳаракат қиламиз. Кузатишларимиз шунини тасдиқлайдики, кўп ҳолларда ёшларнинг ҳаётига қайноналарнинг аралашуви ёхуд ўта қаттиққўллик, келинларнинг бетгачоарлиги, дангаса ёки иш билмаслиги оиланинг дарз кетишига сабаб бўлаяпти. Ҳар бир она қиз ўстирар экан, албатта фарзандини оилавий ҳаётга тайёрлаши керак. Қизим ҳали ёш, вақти келса ўргатарман, деб ўйлайдиганлар хато қилади.

Хурсандой Мажидова, Яшнубод тумани, «Янги давр» маҳалласи хотин-қизлар қўмитаси раиси:

— Халқимизда «Қайнона қайнама, келин айнимади», деган нақл бор. Келиннинг яхшисини оширадиган, ёмонини яширадиган ҳам қайнона. Ёш никоҳ ўтказишнинг ҳавас қилган киши албатта уни парвариш қилишни ҳам билиши керак. Қаровсиз қолган кўчат ўсмаслиги аниқ. Модомики, қайнона оиланинг бекаси саналар экан, келиннинг бегона муҳитга мослашиши учун имконият яратиб берагина, ёш оила секин-асталик билан ўзини тиклаб олади. Ваъзи қайноналарнинг мол-мулк, зеб-зийнат таъмасида келин билан можарога борганини эшитиб, кўнгли оғрийдий кишининг. Наҳотки, дунё тамаддунини ҳайратга солган, буюк аломаларни тарбиялаган оқила оналаримизнинг давом-

чилари арзимаган латта-путта, мулк учун муқаддас риштан узишни ўзларига оп билса?

Феруза Акрамова, Республика «Оила» илмий амалий марказининг мутахассиси:

— Тан олайлик, интернетдаги танишув сайтлари, ижтимоий тармоқлар орқали топишувлар ёшларнинг енгил-елпи оила қуришига замин яратмоқда. Ёшлар ажралишни оддий ҳол сифатида қабул қилишяпти. Баъзи оилалар икки ой ҳам яшамасдан бузилмоқда. Нега? Чунки ёшларимизда оила ҳақида мустақий фикр шаклланмаган. Ёш жуфтликнинг тақдирини кўпинча катталар ҳал қилаяпти. Шунинг учун биз ёшлар онгига оиланинг муқаддаслиги, соғлом авлод тарбияси тўғрисидаги гоёларни синдиришимиз, бу борада тушунтириш, тарбият ишларини қучайтиришимиз керак деб ўйлайман.

ТАДҚИҚОТЛАР НАТИЖАСИДА...
Мутахассислар қотиллиги учун жазога ҳукм қилинган 500 нафар жиноятчининг тарбия тошан муҳитини ўрганиш ва таҳлил қилиш жараёнида уларнинг аксарияти носоғлом шароитларда вояга етганини аниқлашган. Ушбу жиноятчиларнинг 20 фоизи болаликдан ота-онасиз, 1/3 қисми тўлиқсиз оилада яъни 9 фоизи онасиз, 75 фоизи отасиз ўсган.
«Жиноятчи шахс психологияси» китобидан.

Камолхон ота Носирхўжаев, 90 ёш:

— Дунёга келган боланинг айби йўқ. Болани ота-она тарбиялайди, кўпроқ бунга улар масъул бўлиши керак. Оилавий ажримларнинг оғрикли нуктаси айнан фарзанд тарбиясининг бузилиб кетаётганида намоён бўлмоқда. Фарзанд камоли йўлида эру хотин баравар жон қуйдириши керак. Ажрим ёқасига келиб қолган эр-хотинни тартибга чақрайлик, керак бўлса муаммоларини ҳал қилишда ёрдам қўлини чўзайлик. Битта оилани бузилишдан сақлаб қололсак ҳам қанчалик сабов иш қилган бўламиз.

ХУЛОСА ЎРНИДА...

Муҳокама қилинаётган муаммо фақат бир инсон ёхуд бир оилага тааллуқли масала эмас, балки бутун бир миллат, халқ тақдири билан боғлиқдир. Шу боис бу ҳолатга беварқ ва лоқайд қарашга ҳеч биримизнинг ҳаққимиз йўқ.

Нилуфар НУРИДДИНОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири

ИНТИЗОМ ВА ТОТУВЛИК БАЁНИДА

Дунёда исзат ва своадат толиби бўлмаган бирорта қавм йўқ. Ҳар бир миллатнинг своадати ва исзати, албатта, шу халқнинг ички интизоми ва тотувлигига боғлиқ. Тинчлик ва тотувлик эса шу миллат оилаларининг интизомига таянади. Қаерда оила муносабати кучли интизом ва тартибга таянса, мамлакат ва миллат ҳам шунча кучли ва тартибли бўлади. Агарда бир мамлакатнинг аҳолиси ахлоқсизлик ва жоҳиллик билан оилавий муносабатларни заифлаштириб юборса ва интизомсизликка йўл қўйса, шунда бу миллатнинг своадати ва ҳаёти шубҳа остида қолади.

Абдурауф Фитрат

ТАРБИЯ БАЁНИДА

Тарбия — боланинг саломи ва своадати учун яхши тарбия қилмак, танини пок тутмак, ёш вақтидан масалани тузатмак, яхши хулқларни ўргатмак, ёмон хулқлардан сақлаб ўсдурмакдур. Тарбия қилгувчилар табиб қабилдурки, табиб хастанинг баданидаги касални даво қилган каби тарбияни боланинг вужудидаги жаҳл маразига «яхши хулқ» деган даъвои ичидан, «поклик» деган давоний устидан бериб, катта қилмоқ лоқимдур.

Абдулла Авлоний

КРЕДИТ ҚАНЧА МУДДАТДА ҚАЙТАРИЛАДИ?

Мактабгача таълим муассасасидагиларнинг эътиборсизлиги тўфайли жияним аргимчоқдан йиқилиб, кўли жароҳатланди. Боғчага борганимизда халиги тарбиячининг ишдан бўшаганини айтишди. Содир бўлган вазиятга ким жавобгар ёки боланинг отанаси бунга индамай кўз юмиб кетавериши керакми?..

А. Махмудов

Шоира РАЗЗОҚОВА,
хуқуқшунос:

— Тарбиячини ишдан бўшатиш тўғрисида буйруқ чиқаришнинг ўзи ушбу вазиятга нисбатан кўрилган чорадир. Лекин, бордию бола касалхонада ётиб даволаниб чиққан бўлса, биринчи навбатда, кўлига қай даражада шикаста етгани аниқланади. Жароҳати жиддий бўлса, зарар етказган одамга нисбатан Ички ишлар бошқармасига тегишли чора кўрилишини сўраб, ариза билан мурожаат қилинади. Шунингдек, чора кўрилганлик ҳақидаги қарорни олиб, Фуқаролик ишлари бўйича судга мурожаат қилиш керак бўлади. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 985-моддасида етказилган моддий зарарни ундириш белгилаб қўйилган. Шунингдек, айнан мана шу Кодекснинг 1021-1022-моддаларида маънавий зарар ундирилиши белгиланган. Бунда боланинг ота-онаси етказилган моддий ва маънавий зарарни ундириш масаласида фуқаролик судига даъво аризаси билан мурожаат қилиб, юқорида келтириб ўтилган моддаларга биноан етказилган моддий ҳамда маънавий зарарни тарбиячидан ундириб олиш ҳуқуқига эга.

Тошкент вилоятида истиқомат қиламан. Ёғлим ҳам жисмонан, ҳам руҳан тетик улғайиши учун Тошкент шаҳридаги ётоқхонаси мавжуд ҳарбий академик-лицейларга ўқишга бермоқчиман. Айтишларича ўқишга топшириш учун Тошкент шаҳрида доимий рўйхатдан ўтган бўлишимиз лозим экан. Аммо бизда бу имконият йўқ. Шу турдаги ҳарбий академик-лицейлардан бири ҳақида маълумот бериб ўтсангиз?

Гульнора Акбарова,
Тошкент вилояти, Ўртачирчиқ тумани

Ўринбой БОБОЁРОВ, Тошкент шаҳридаги Ҳарбий телекоммуникация йўналишидаги Тошкент академик-лицейининг Маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари:

— Тошкент шаҳридаги ҳарбий-телекоммуникация йўналишидаги академик-лицейга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 17 февралдаги “Ҳарбий академик-лицейлар фаолиятини янада такомиллаштириш чоратadbirlари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ўқувчилар ўқишга қабул Қарорда келтириб ўтилганидек, умумтаълим мактабларининг 9-синфини тугатаётган, жисмонан соғлом ўқувчилар қабул қилинади. Лицейда вилотлардан келиб ўқиш учун шароит етарли даражада таъминланган. Қолаверса, ўқувчилар турар жойи мавжуд бўлиб, улар шу ернинг ўзида ҳам ўқиб, ҳам истиқомат қилиб таҳсил олишади.

Академик-лицей аниқ фанларга йўналтирилган. Хужжатлаштириш ишлари ўқувчининг доимий турар жойидаги Мудофаа ишлари бошқармаси томонидан амалга оширилади ва бу ердаги тиббий текширувлардан ўтгандан сўнг, соғлом деб топилган ўсмир йигитлар мазкур академик-лицейга ўқишга топшириш имкониятига эга бўлади. Яъни, улар ҳозирдан ўзлари истиқомат қиладиган тумандаги Мудофаа ишларининг бўлимларига, мурожаат қилишлари керак. Академик-лицейга ўқишга кириш учун жисмоний тайёргарлик ҳамда математика, физика, она тили ва адабиёт фанлари бўйича тест синовларидан билимлари текширилади.

ларни сотиб олишга -
2 йил муддатга;

- инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш учун

— 3 йилдан ортиқ муддат ичида қайтарил шарти билан тақдим қилинади.

Микрокредитдан фойдаланганлик учун фойз ставкаси миқдори Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкаси даражасидан юқори бўлмаган миқдорда белгиланади.

Қарз олувчилар микрокредит олиш учун банкка буюртма тақдим этганларида бир неча ҳужжатларни илова қилишлари керак бўлади:

қарз олувчининг банк ҳисоб varaғига пул тушумлари (пул оқими) прогнози кўрсатилган бизнес-режа;

қарз олувчининг тегишли давлат солиқ инспекциясига тақдим қилган охириги ҳисобот даври учун бухгалтерия биланс (1-сон шакл), 90 кундан ортиқ муддатдаги қарзларга доир солиштириш далолатномалари, молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот (2-сон шакл), янги ташкил этилган юридик шахслар ҳамда яққа тартибдаги тадбиркорлар, юридик шахс ташкил этмаган ҳолда фаолият юритаётган деҳқон хўжаликларидан бундан мустасно;

қарз олувчига тегишли касб-хунар коллежи дипломининг нотариал тасдиқланган нусхаси;

тегишли кредит таъминоти турларидан бири, қарз олувчи томонидан мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш мақсадида мол-мулк ва қимматли қозғолар гарови, банк ёки сугурта ташкилотининг кафолати, учинчи шахс кафилиги, қарз олувчи томонидан олинган микрокредитни қайтармаслик хатарининг банк фойдасига сугурта қилинганлиги тўғрисидаги сугурта полиси каби кредит таъминоти турларидан бирини тақдим қилишлари талаб этилади.

Ширин МҰМИНОВА тайёрлади.

Яқинда янги ҳовли сотиб олдим. Кўчиб келгунимга қадар уй эгасининг ер солиғидан қарзи бўлган, аммо бундан хабарим йўқ эди. Давлат солиқ ходимлари эса ушбу қарзни тўлашим кераклигини айтишди. Энди нима қилишим керак?

Илҳом Аъзамов,
Тошкент вилояти, Қибрай тумани

Солиқ кодексининг 287-моддасига асосан, мулк ҳуқуқи, эгаллик қилиш ҳуқуқи, фойдаланиш ҳуқуқи ёки ижара ҳуқуқи асосида ер участкалариغا эга бўлган жисмоний шахслар, шунингдек, юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларидан ер солиғини тўловчилардир.

Солиқ кодексининг 289-моддасига асосан кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни амалга оширувчи органнинг ер участкаларининг майдонига доир маълумотлари солиқ солинадиган базадир.

Мазкур моддаларга асосан, сиз ер солиғи тўловчиси сифатида мулк ҳуқуқи, эгаллик қилиш ҳуқуқи, фойдаланиш ҳуқуқи юзага келган вақтдан бошлаб ер солиғи тўловчиси ҳисобланасиз. Сотилаётган уй-жойнинг сотилгунга қадар бўлган солиқ қардорлиги уй-жойнинг аввалги эгаси томонидан тўланиши лозим.

Кўп қаватли уйлارда мулк солиғи нимага қараб белгиланади, молк-мулк солиғи ҳақида тўлиқроқ маълумот беринг?

Рустам Абдуллаев,
Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани

Солиқ кодексининг 272-моддасига мувофиқ мулкда солиқ солинадиган мол-мулк бўлган жисмоний шахслар, шу жумладан чет эл фуқаролари, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, шунингдек юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларидан жисмоний шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ тўловчиларидир.

Солиқ кодексининг 273-моддасига асосан, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган уй-жойлар, квартиралар, дала ҳовли иморатлари, гаражлар ва бошқа иморатлар, жойлар, иншоотлар солиқ солиш обектидир.

Мазкур кодекснинг 274-моддасига кўра кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказувчи орган томонидан белгиладиган солиқ солиш обектларининг инвентаризация қиймати тўловчилар учун солиқ солинадиган база бўлиши кўрсатиб ўтилган.

Ёш тадбиркорларга кенг имкониятлар яратилган. Бу йил коллежни тамомлаб, тадбиркорлик билан шуғулланмоқчиман, қандай имтиёз ва чегирмалар мавжуд?

Сардор Зайниддинов,
Тошкент вилояти, Бўка тумани

Солиқ кодексининг 375-модда, 6-қисмига мувофиқ касб-хунар коллежлари битирувчилари коллежни тамомлагандан кейин ўн икки ой ичида яққа тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтган тақдирда, яққа тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтган санадан эътиборан қатъий белгиланган солиқни тўлашдан олти ой муддатга озод этилиши кўзда тутилган.

Шу билан бирга, яққа тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтилган пайтдан ўн икки ой ичида фаолият тугатилган тақдирда, қатъий белгиланган солиқ фаолият амалга оширилган бутун давр учун тўланиши белгилаб қўйилган.

Лобар АЗАМАТОВА,
Тошкент вилояти давлат солиқ бошқармаси,
ахборот хизмати бош мутахассиси

Ифтихор СИДИҚОВ тайёрлади.

Саволларга Тошкент вилояти, Бўка туманидаги "MADINABONU" гузаллик саломи стилист-косметологи Моҳира ЗАЙНУДИНОВА жавоб беради

— Сочларимни турмаклаш учун турли воситалардан фойдаланаман. Бу эса уларни ҳар кун ювишни талаб этади. Назаримда сочларим нурсизлашиб, жилосини йўқотаётганга ўхшайди. Мўртлашиб қолган сочларимни қандай қилиб парвариласам бўлади?
Сабина НУРМАТОВА,
Олмалиқ шаҳри

— Турмаклашда фойдаланилган восита қолдиқларини йўқотиш учун сочларни ювтидан аввал яхшилаб тараши лозим. Чунки ювгандан кейин ҳам сочлар осон таралади. Шампунь билан ювилаётганда бош терисини тирноқлар билан қаттиқ шикастламаслик керак. Шампунини сочга суришда бармоқ учаларинг фақатгина тирноқсиз юмшоқ қисмини ишлатиш мақсадга мувофиқдир.

Ювиш жараёнида қўлларни соч илдизидан учаларига қараб ҳаракатлантириш керак бўлади. Узун сочларни юваётганда иложи

борича чигал бўлмаслигининг олдини олиш лозим. Акс ҳолда кейин тараш қийинлашади. Сочларни қаттиқ ишқаламаслик керак. Чунки ўзаги ва кутикуласига зиён этади.

Сочларни шампунь ёрдамида мунтазам ювиб туриш орқали нохуш тер, ёғ ва гўборлардан осонгина халос бўлиш мумкин. Бирок, бунда қандай сувдан

шампунь суриш мумкинмас. Аввало сочни сув билан намлаб сўнгра шампунь суриб, кўпиртириб бўлгач, чайиш мумкин. Сочни камида икки марта шампунь билан ювиш тавсия этилади. Чунки бир марта ювилганда бошдаги кирлар, ёғлар

Косметолог тавсия қилади

ювганлари маъқул. Эслатма: сочлар ҳар кун ювилгани учун эмас, мунтазам равишда соч қуритгичдан фойдаланганда зарарланади. Шу боис уларни табиий усулда қуритганингиз айти муддаодир.

СОЧЛАР ЖИПОСИНИНГ СИРИ

фойдаланиш кераклигини билиш ҳам даркор. Маълумки, жўмракдан оқаётган сув қаттиқ бўлиб, унда сочларга зарар етказувчи тузлар мавжуд. Яхшироқ соч ювишда узоқ вақт қайнатилиб, бир оз совутилган ва илқ ҳолатга келтирилган сувдан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Бундан ташқари, қўшимча воситалардан фойдаланиш ҳам қутилган натижа беради: масалан, ювилган сочларни бир литр сувга бир ош қошиқ истеъмол содаси билан ёхуд икки литр сувга бир ош қошиқ нашатир спирти ёки бўлмасам бир литр сувга бир чой қошиқ глицерин каби аралашмалар билан чайиш тавсия этилади.

Сочларни ўта қайноқ ёки ҳаддан ташқари совуқ сувда ювиш ярамайди. Шунинг меъёрий ҳарорати 35-40 даража илиқ бўлиши лозим. Соч қанчалик ёғли бўлса, сув шунчалик совуқроқ бўлиши керак. Шунингдек, қуруқ ҳолатдаги сочларга

тозаланса, иккинчи ювишда сочлар озиқланади. Синувчан ва гуллаган сочларни ёрлиғида синувчан қуруқ сочлар учун, деб ёзилган шампунлар билан ювишни маслаҳат берамиз.

Узун сочларни камроқ ювиш керак. Чунки тез-тез ювиш натижасида улар ёгсизланиб, қуруқ, бўйсунмайдиган ва синувчан бўлиб қолади. Қалта сочларни тез-тез ювиш лозим. Бунда уларнинг ёғ безларидан ажралиб чиқаётган ёғ миқдори ҳам инobatта олинади. Ҳар кун ювадиганлар сочни бир мартаба шампунлар

Сочларни шампунда ювиб, бальзамда чайинг. Бундан ташқари сочни парвариш қилишда халқ табобатидан ҳам фойдаланиш мумкин. Уларни уй шароитида ҳам тайёрласа бўлади.

★ Бир стакан қаттиқ, туз, бир ош қошиқ тоза асал, бир дона тухум сариғи идишга солиниб, аралаштирилади ва сочларга сурилади. Ушбу ниқоб ҳафтада икки мартаба бир ой давомида қўлланилади. Бу усул сочларни қалинлаштиради, ўсшини таъминлайди ҳамда илдизини мустаҳкамлайди.

★ Шунингдек, сочларни бодом ёғи билан ҳам озиқлантириш мумкин. Бодом ёғи уч кун кетма-кет сочларга сурилиб, учинчи кун шампунь билан чайиб ташланади. Уч кунлик танаффусдан сўнг бу муолажа такрорланади.

★ Майонез сочларга жило берибгина қолмай, илдизини мустаҳкамлайди. Майонезли ниқоб ҳафтада икки бор қилиниши лозим. Бирок сочларни бўяб юрувчи аёлларга бу ниқоб тавсия этилмайди.

Қўппар учун қўппанма

— Тикувчилик цехида ишлайман. Бир қарашда ишим у қадар оғир эмасдек, лекин қўлларим қавариб кетяпти негадир. Худди ҳамма қўлларимга қараётгандек... Уларни бекитишга ҳаракат қиладиган бўлиб қолдим.. Қўлларимнинг чиройини қандай сақлаб қолишим мумкин?

Феруза ЗОҲИДОВА,
Бухоро вилояти

— Авваламбор, кўчадан уйга киришингиз биланоқ қўлларингизни илиқ сувда юмшатувчи восита, яъни, глицеринли совунда яхшилаб ювиб ташланг. Қўл териси ювилганидан кейин алоҳида эътиборга муҳтож бўлиб қолади. Шунинг учун унга намлантирувчи ёки озиқлантирувчи крем суришингиз мақсадга мувофиқдир. Бунда крем қўл терисининг қуруқ ёки ёғлилиғига қараб танланади. Иш фаолияти ёки шароит тақозосига кўра қўлларингизни тез-тез иссиқ ёки совуқ сувда ювишини тўғри келса, унда махсус желе ёки қўл кремидан тез-тез фойдаланиб туриш зарур. Бундан ташқари, олма таркибидаги темир моддаси қўл учун фойдали бўлганлиги сабабли кўпроқ олма истеъмол қилиш тавсия этилади.

МАСЛАҲАТЛАР

- ▶ Битта тухум сариғи, бир ош қошиқ тоза асал ва бир чой қошиқ сули уни бир идишга солиниб, обдон аралаштирилади. Ҳар кун кечаси уйку олдида ушбу аралашмани қўлларингиз терисига яхшилаб сингдирасиз.
- ▶ Ярим литр сувга 2 чой қошиқ ош тузи солинган илиқ ванна қўлларингиз терисини оппоқ ва силқик кўринишини таъминлайди.
- ▶ Агар қўлларингиз тез-тез терласа, дарҳол олдини олишга киришинг. Одатда бу ҳол кўпича замбуруғ касаллиги ривожланишига хизмат қилиши мумкин. Шунинг учун бунга қарши аччиқтошнинг кичик бўлаги иссиқ сувга солиб эритилади. 3-5 дақиқа ванна қилинади. Муолажа муддати уч кун давом этади.
- ▶ Кечаси уйкуга ётишдан аввал икки ош қошиқ мойчечакни бир литр сувда қайнатиб, сўнг уни илтиб қўлни ванна қилиш ҳам яхши натижа беради.
- ▶ Эслатма: барча тавсия этилган муолажалар асосан кечаси уйкудан олдин амалга оширилиши лозим! Акс ҳолда қўллар шамоллаб, асаб толалари сезувчан бўлиб қолади.

— Ёшим 16 да. Ҳуснбузарлардан безор бўлдим. Кўзгуга қарашга ҳам қўрқиб қолганман. Биламан, менинг ёшимда ҳуснбузар чиқиши табиий ҳолат, лекин ҳамма дугоналарим ҳам ундан азият чекаётгани йўқ-ку. Қандай қилиб ҳуснбузарлардан қутулсам бўлади?

Одина ФАХРИДИНОВА,
Сирдарё шаҳри

ҲУСНБУЗАР ДИЛНИ БУЗАР...

до бўлса, дарҳол мутахассис ёки косметологга мурожаат қилиш лозим. Сизнинг юзингиз ҳозирда одатий гигиеник парваришдан ўзга биров-бир эътиборга муҳтож эмас. Айна сизнинг ёшингизда пайдо бўладиган ҳуснбузарларни ўзбошимчалик билан сиқиб ярамайди. Акс ҳолда чандиқ пайдо бўлиб қолиши ва ҳуснбузарлар янада кўпайиб кетиши тайин.

Уларни осонроқ йўқотиш учун баъзи муолажаларни қўллашингиз мумкин. Агар терингиз ёғли бўлса, уни совун кўпигига қўшилган ош тузи билан артаганиз бўлади. Агар қуруқ бўлса, тузли муолажани қўлладан олдин терингизни биров-бир крем ёки ўсимлик ёғи билан артинг.

Ўсмирлик ҳуснбузарлари пайдо бўлишнинг олдини олиш ҳамда даволашда тоза ҳаводаги сайр ва мунтазам чўмилиш ҳам самарали натижа беради.

Ҳеч қачон онангиз ёки опангизнинг

пардоз воситаларидан фойдаланманг. Бу гигиенага тўғри келмайди. Агар сизнинг терингиздаги катакчалар кенгайган бўлса, уна ва ёғли кремларни ишлатманг. Бундай терини лимон шарбати билан артиш тавсия этилади. Косметолог ёрдамида ҳуснбузарларни пилинг йўли билан кетказиш тавсия этилади. Шунингдек, уй шароитида бодринги гўштқиймалагичдан ўтказиб, юзга сурилади ва 15 дақиқадан сўнг укропни қайнатиб, илтиб сувига қилинади. Ушбу ниқоб нафақат ҳуснбузарни кетказди, балки юзни оқартиради ҳам.

Юз терисида кенгайган катакчаларнинг пайдо бўлиши ҳам муаммо. Бундай тешиқлар кўпроқ ёғли териларда учрайди. Терини нотўғри парваришлаш натижасида юздаги тешиқчалар янада кенгайиб кетиши мумкин. Юзга қилинадиган ҳар қандай илиқ муолажалар ёғ тешиқларининг кенгайишига олиб келади. Ҳаддан ортиқ иссиқ компресслар, сурункали бугли ванналар, узоқ вақт куёш тигида туриш ҳам уларнинг кенгайишига сабаб бўлади.

ЭЪЛОН

Тошкент шаҳар ҳокимлиги томонида Салаев Улугбек Бахтиярович номига 29.07.13 йилда берилган серия О'zR №002788 рақамли йўловчилар транспортда беғул юриш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА
тайёрлади.

Янги хонадонга кўчдик. Нарсаларимизни жойлаштириш билан овора эдик, эшик кўнгироғи чалинди. Остонада хушрўйгина жувон кулимсираб турарди. Салом-алиқдан сўнг ийманиб гап бошлади:

— Хуш келибсизлар, қадамингиз кутлуг бўлсин! Уйингизда фақат тўйлар бўлсин, яхши кунларингизда биз — кўшнилари хизмат қилайлик, деди у бир оз хижолат бўлиб.

— Айтганингиз келсин, раҳмат сизга... — Жувоннинг хижолатли қиёфаси менга ҳам кўчди. Ичкарига таклиф қилганим, кўнмади:

— Мен бир зумга чиққандим. Сиздан бир нима сўрамоқчи эдим... — Жувон ер чизганча сўзида давом этди: — Уйда бирор тансиқ таом тайёрлаганимда сизларга ҳам олиб чиқсам майлими? Шундай одатларимиз бор-ку, кўшнининг ҳақи деган...

— Албатта, олиб чиқинг. Мен ҳам сизга ўзим тайёрлаган таомлардан илинаман. Топган-тутганимизни ўртага қўйсақ, меҳр-оқибатимиз зиёда бўлади. Бундан фақат хурсанд бўламан, — дедим.

— Вой, бунча яхши! — Аёлнинг чеҳраси яшнаб кетди. — Биз томонларда тансиқ овқат қилинса, кўшнига чиқариш одати бор. Бу ерга кўчиб келганимда ҳам яхши ният билан рўпарадаги кўшнимга овқат чиқарганим, “Сенинг овқатингга зор эмасман! Сен мени ким деб ўйлаясан?” деб жанжал қилган эди. Ҳар хил одам бор-да, опа. Шунга аввал ўзингиздан бир оғиз сўрай, дегандим...

— Хавотирланманг, мен яхшилиқни ёмонликка йўядиганлардан эмасман. Ҳали иккимиз биргаллашиб “кўшни ҳақи”ни тушунмайдиган кўшнимизни ҳам бу гўзал одатимизга ўргатамиз, — дедим жувоннинг кўнглини кўтариб. У севиб-суяниб, яхшиликлар тилаб чиқиб кетди. Кечки пайт ҳориб-чарчаб бирор нима тайёрлаш учун опхонага ўтмоқчи бўлиб турганим, тагин эшик тақиллади. Ҳалиги кўшни аёл кўлида дастурхонга ўралган нимадир тутганча жилмайиб турибди.

— Манти қилганим, опа. Кун бўйи кўчин билан овора бўлдингиз, нарсаларингизни жойлаштингиз. Овқат қилишга вақтингиз ҳам бўлмагандир? Шунга... Олинг, ош бўлсин, бизникига ҳам чиқинглар...

Жувон яна ўша тушундук билан хайр-хўш қилиб уйига кириб кетди.

Кўшниникидан чиққан таом билан тўрт киши маза қилиб овқатландик. Бу воқеа кайфиятимни кўтариб, кўнглимни яйратди. Кун бўйи танамни эзган чарчоқдан асар ҳам қолмади. Бу билан нафақат уларнинг, балки ўзимнинг ҳам кўнглим кўтарилади...

— Шогирдларим тадалликка қабул қилинган кунни уйим гулдасталарга тўлиб кетади, — дейди ўқув марказида ишлайдиган дугонам. — Ҳаммасини

коса овқат, битта нон ҳеч кимнинг белини букмайди. Аммо баъзида кўшничлик ҳақини адо этиш кибр ҳукмрон кўнглимизга сизмайди. Саллафи солихлар мусулмоннинг қозонда мусулмон кўшнисининг ҳақи борлигини таъкидлаб ўтганлар. Биз бир пайтлари бир майзини қирк бўлиб еган элнинг фарзандлари бугун кўшнимиз овқат чиқарса гуруримизни поймол ҳисоблашга ҳақли эмасми? Қолаверса, ҳар бир инсоннинг қалбида меҳр туйғулари мудраб ётади. Тушунма-

Ўзимиз — ўзлигимиз

— Биз яқинда кўчиб келдик. Янги кўшнингизми. Ўзим яхши кўрадиган овқатни пиширгандим. Кўшниларибизга илиндим, сизга ҳам олиб чиқдим, — дедим ўкрайиши жонжонимдан ўтиб кетса-да, жилмайишга уриниб.

— Бекорга овора бўлибсиз, ўзим ҳам овқат тайёрлашни биларман!

— Йўқ, сиз нотўғри тушундингиз, чоғи. Бу бошқача таом. Балки ҳали еб кўрмагандирсиз. Бувим раҳматли менга “Тансиқ таом тайёрласанг албатта, кўшнингга чиқар, бўлмаса, гуноҳ бўлади”, дердилар. Илтимос, йўқ деманг, ахир кўшнимиз, бир-биримизга қариндошдан яқинмиз...

Аёл хижолат чеккандай бўлди, чамамда бироз кизариб кўлимдан идишимни олди. Хайрлашиб, уйга чиқдим.

Бир кун ишдан қайтасам, ўша кўшни аёл подьезд олдида йўлимдан чиқди. Қучоқ очиб салом-алиқ қилди. Сўнг ўша кунги таомимни роса мақтади. Қизи сомса қилаётганини, ҳали-замон олиб чиқишини айтиб қуюқ хайрлашди. Кечки пайт чиндан ҳам сомса кўтариб чиқди.

— Синглим, ҳаёт шунақа экан, эрим билан ажрашганимдан бери одамови, ивиққ бўлиб қолганман, — дея гап бошлади кўшни аёл. — Одамларнинг гап-сўзларига чидай олмай уйимни сотиб, шу ерга кўчиб келдим. Кўшнилари билан узоклигимнинг сабаби ҳам кемтиклигимда. Энди ўйласам, хато қилар эканман. Одам тафтини одам олади, деганлари рост экан. Кўшнилари билан борди-келди қилсам, бир-биримизга яқин бўлсақ ташвишлар ҳам бирмунча унут бўлар экан...

У ўша кун ишдан қайтганга ҳам сомса тарқатибди. Кўшнилари билан бир неча йилдан бери уларга қовушмайдиган кўшни аёлнинг бескин ўзарганидан ҳайратда, мен бир аёлнинг қулфи дили очилганидан мамнунман. Аслида, ҳар бир кўнглига меҳр-муҳаббат уруғи қадалган, ҳамма гап уни ширин сўз ва эҳтиром тафтида ундирди билишда...

Фарзона

КЎШНИНИНГ ҲАҚИ

кўшниларибизга совға қиламан. “Шогирдларим ўқишга кирди, менинг ҳам, уларнинг ҳам юзи ёруғ бўлди, дуо қилинлар”, деб кўшниларибиздан дуо олиб чиқаман. Ҳагто бу анъанага айланиб қолибди, ҳар йили 16 августда кўшниларибиз “Ҳозир Гулихон чиройли гулдаста олиб чиқадилар”, деб кутиб туришар экан. Аслида, гап гулдастада эмас, гап — кўшниларибиз шогирдларининг ўқишга киришини сўраб, худди ўз фарзандидай дуо қилишда!

Афсуски, баъзан азал-азалдан сайқалланиб келаётган бу каби одатларимизга бепарволик қиламиз. Бир

ган, билмаган инсонга тушунтириш, ўргатиш барчамизнинг фарзимиз. Зотан инсонлар бир-бирларига устоз, ҳаёт эса ибратли ўқувхонадир. Шунинг учун ҳам кўшни жувондан овқат чиқарганида ўзини ҳақоратланган ҳис қилган кўшни аёл ҳақида сўраб олдим. Бир кун ўзим севиб тайёрлайдиган тухумбарак пиширдим, чинни идишга солиб устига ўзим ёпган патирдан кўйдим-да, кўшнимникига чиқдим. Кўнгироғини чалганим, тунд қиёфали аёл пайдо бўлди. Бошдан-оёқ разм солгач, истар-истамас саломимга алиқ олди.

ГАЗЕТА 16 БЕТ БЎЛИБ ЧОП ЭТИЛСА

Акс-садо

«Ё, тавба»

ЭНГ ҚИММАТ КИТОБ

Инсоният тарихидаги энг қimmat китоб сифатида бундан бир неча юз йил олдин Леонардо да Винчи томонидан ёзилган “Лестер кодекси” китоби тан олинган.

Аслида бу қўлёзми китоб ҳам деб бўлмайди. Дафтарга ўхшаш бу рисолада буюк ижодкорнинг 1506 — 1510 йилларда кечган ҳаёти ва санъатдаги илк таассуротлари ёзилган. Қўлёзма 18 varaқдан иборат бўлсада, китоб ҳолида 72 бетни ташкил этади. Ноёб китобни фақат кўзгү ёрдамида ўқиш мумкин. Ушбу китоб 1994 йил аукционда 30 млн. 800 долларга сотилган бўлиб, китобнинг ҳозирги эгаси машҳур миллиардер Билл Гейтсдир.

Ифтихор

Ҳурматли таҳририят!

Газетанинг 2016 йил 16 март сонидида “Мухлис минбари” рўқни остидидаги саволларга қўйилган жавобларни ёзмақдан:

- 2008 йилдан буён газетамга обунаман.
- “Бунга ҳаёт дейдилар”, “Ойна”, “Мулоҳаза учун мавзу” рўқинларида энг долзарб мавзулар ёритилади. Ҳамроҳон Мусурмонованинг “Қувонч фаршисаси”, Гулназа Бобоеванинг “Қиз шаънига доғ тушса”, Шахло Тошбекованинг “Муҳаббат ёлғон экан”, М.Улмуҳаммаднинг “Яхшиликдан боғ яратди”, Мадаминжон Солижоновнинг “Ҳаё ҳам, одоб ҳам либос” мақолаларини ҳали-ҳануз қайта-қайта ўқийман.
- Газета аввалгидек 16 бет бўлиб чоп этилса, айни муддао бўларди. Шунингдек, машҳур шоир ва ёзувчилар тўғрисида мақолалар бериб берилса...
- “Миллийлик — ҳаё ва одобда”, “Қизнинг ҳаёси — унинг бахти”, Оила — бахт қўрғони” рўқинлари ташкил этилса...

5. Газетанинг 1-бетидидаги сурат-лавҳа меҳрида бўлса, унинг ярмига муҳим мақолалар бериб берилса, газета билан газетан ортасида узвий боғлиқлик бўлса жуда яхши бўларди.

Қадри таҳририят ходимларининг ижодий ишлари мавоффақиятлар тилайман. Гулмеҳра Асримова, Гулруҳ Мўминова, Варно Мирзааҳмедова, Нигора Раҳмонова, Олимжон Жумабоевларнинг музбирлик фаолиятларида баркамоллик тилаб.

Саодат РАҲМОНОВА,
Навоий вилояти, Нурота шаҳри

Таҳририятдан: Муносабатингиз бизни мамнун этди. Фаолиятимиз давомида таклифларингизни албатта инобатга оламиз. Сиздек синчков, сермулоҳаза мухлисларимиз борлигидан хурсандмиз.

Oilavajamiat

Ижтимоий-сиёсий,
маънавий-маърифий газета

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, “Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш” ассоциацияси (Болалар жамармаси) ва “Соғлом авлод учун” халқаро хайрия фонди

Бош муҳаррир:
В. Луқмонов

Обуна
индекси — 176

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент — 100000.
Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс)
233-28-20, Котибият:
233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiat@sarkor.uz

Web-site: oila-va-jamiat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 436. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 6056. Баҳоиси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти — 15:00 Топширилди — 15:00

Масъул муҳаррир: О. Жумабоев
Мусаххилар — С. Сайдалимов,
К. Адашбоева

Газета таҳририят компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди

Саҳифаловчи — А. Маликов

ISSN 2010-7609

12345